

สืบชะตาดอนหอยหลอด อนุรักษ์ได้จริงหรือ

ทะเลบริเวณปากอ่าวไทยช่วงปากอ่าวแม่กลอง จ.สมุทรสงคราม มีสันดอนที่พื้นดินเป็นดินขึ้นเบ็ด หมายถึงดินดำเป็นกระช้ำ ย่ำเท้าเปล่าลงไปจะไม่จม แต่จะเปื้อน แม้จะต่างกับหาดทรายทั่วไปที่เป็นทรายขาวและเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นดีของหลายจังหวัด แต่ตอนนี้ก็มีประโยชน์นอกเหนือนี้ เนื่องจากเป็นที่อาศัยของหอยประเภทหนึ่งที่มีลำตัวหรือเปลือกหุ้มภายนอกแข็งรูปร่างคล้ายหลอดกาแฟ เรียกกันว่า “หอยหลอด” โดยหอยนี้จะอยู่ในดินลึกลงไปประมาณ 3-5 นิ้วฟุต

หอยชนิดนี้ชาวบ้านนิยมนำมาประกอบอาหารบริโภคได้หลายชนิด ในช่วงน้ำทะเลลดลงจนเห็นพื้นหาดทรายขึ้นเบ็ด ชาวบ้านใน ต.บางจะเกร็ง ต.บางแก้ว ต.แหลมใหญ่ ต.คลองโคน จะหาหอยหลอดด้วยวิธีใช้ไม้จุ่มปูนขาวจุ่มลงไปในรูที่คิดว่าน่า

พระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ประกอบพิธีทางศาสนาเพื่อ
สืบทอดเจตนาสืบชะตาดอนหอยหลอด

จะมีหอยหลอดอาศัยอยู่ หอยหลอดจะแพ้น้ำขาว
ถอยหนีขึ้นมาให้จับอย่างง่ายดาย

แต่ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ทาง จ.สมุทรสงคราม

ส่งเสริมเรื่องการท่องเที่ยวจน
ดอนหอยหลอดรุ่งเรือง จาก
ตอนที่ไม่มีใครค่อยรู้จักก็กลาย
เป็นที่นิยมมาพักผ่อนและ
บริโภคอาหาร เมื่อนักท่องเที่ยว
มากันมาก หอยหลอดอาหาร
รสโอซากีจึงเป็นที่ต้องการ
เพิ่มมากขึ้น ทำให้การจับหอย
หลอดกลายเป็นธุรกิจไปในที่สุด

การล่าหอยหลอดจึง
กลายเป็นขบวนการโดยมี
นายทุนอยู่เบื้องหลัง จ้าง
ให้คนงานซึ่งส่วนใหญ่เป็น
ต่างดาวลงไปล่าหอยหลอด
คนเหล่านี้จะใช้วิธีใช้โซดาไฟ
ผสมกับปูนขาวใส่น้ำเทราด

ลงไปบนพื้นที่ตรงที่หอยหลอดอาศัยอยู่ ซึ่งจะทำให้
ได้หอยหลอดจำนวนมากอย่างง่ายดาย แต่จะทำให้
หอยหลอดตัวเล็กตัวน้อยพลอยตายไปด้วย

ส่วนอีกสาเหตุหนึ่งก็คือธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยน้ำมีมนุษย์ ในอดีตน้ำเค็มบริเวณนี้
จะใสสะอาด ปราศจากเชื้อโรค แต่ปัจจุบันมีอาการ
เกือบเน่าเสีย จากร้านอาหารที่ทิ้งน้ำลงไปโดยไม่
ผ่านระบบบำบัด และยังมีน้ำเสียที่ไหลมาจากทั้ง
จ.สมุทรสงครามเองหรือ จ.กาญจนบุรี ราชบุรี อีก

พิธีเซ่นไหว้หน้าศาลกรมหลวงฯ ก่อนทำพิธีบวงสรวงเพื่อลือทอดเจตนาสืบ
ชะตาดอนหอยหลอด

ส่วนหนึ่งมารวมกันที่ปากอ่าวแม่กลอง จำนวนหอย
หลอดจึงลดปริมาณลงอย่างรวดเร็ว จนน่าวิตกว่าใน
อนาคตอันใกล้นี้จะสูญพันธุ์ไปจากพื้นที่แห่งนี้

มูลนิธิกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ซึ่งตั้งอยู่
ที่ดอนหอยหลอด และทาง จ.สมุทรสงคราม ตลอดจน
จนองค์การปกครองท้องถิ่นเห็นความสำคัญและหา
ทางแก้กันมาตลอด มีการจัดงานลือทอดเจตนาสืบ
ชะตาดอนหอยหลอด มีทั้งพิธีพราหมณ์ พิธีสงฆ์ โดย
จุดประสงค์เดียวคือต้องการให้ดอนหอยหลอดอยู่คู่
กับ จ.สมุทรสงครามตลอดไป

แต่แม้จัดพิธีอะไรตามความเชื่อและศรัทธา
หากมนุษย์ยังไม่ลดละความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ได้
มุ่งหาผลประโยชน์โดยไม่คำนึงถึงการร่วมมือกัน
อนุรักษ์แบบยั่งยืนแล้ว อนาคตค่าชวัญของ จ.สมุทร
สงครามอาจต้องติดคำว่าเมืองหอยหลอดทิ้งไปอย่าง
แน่นอน และดอนหอยหลอดก็จะกลายเป็นตำนาน
ให้เพียงได้กล่าวขานรำลึกถึงเท่านั้น.

การถีบกระดานเพื่อหยอดหอยหลอด เป็น
ภูมิปัญญาท้องถิ่น